

1. Indledning

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 1999-2000 afholdt 15 møder og behandlet en række generelle og konkrete sager samt modtaget deputation fra Bestestgruppen. Tilsynet har endvidere afholdt en høring om tilsynets rolle i sager om tvangsfjernede børn. Tilsynet har i samarbejde med Folketingets Sundhedsudvalg og Folketingets Socialudvalg afholdt et ekspertmøde om opsøgende psykoseteam. Ud over at tilsynet har holdt møder med foreninger m.v. og deltaget i konferencer m.v., har tilsynet holdt møde med 2 juridiske eksperter, Folketingets Ombudsmand, Socialministeriet samt Hovedstadens Sygehusfællesskab. Tilsynet har endelig besøgt en række psykiatriske afdelinger, et socialpsykiatrisk botilbud og et distriktpsykiatrisk center.

De generelle og konkrete sager har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til sundhedsministeren, socialministeren, undervisningsministeren og fødevareministeren, Hovedstadens Sygehusfællesskab og forskellige amtskommuner.

I det forløbne folketingsår har tilsynet i øvrigt udarbejdet en folder om sin virksomhed.

2. Konkrete sager

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget et meget stort antal henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser har vedrørt spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videresende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager, som bl.a. har givet anledning til anmeldte og uanmeldte besøg på psykiatriske afdelinger.

3. Henvendelser og spørgsmål til ministre og andre

Tilsynet har i det forløbne folketingsår rettet henvendelse til og stillet spørgsmål til sundhedsministeren, socialministeren, undervisningsministeren og fødevareministeren, Hovedstadens Sygehusfællesskab samt flere amtskommuner. I

det følgende omtales nogle af de sager, som henvendelserne og spørgsmålene har omhandlet.

3.1. Skærmede afsnit

På baggrund af besøg på psykiatriske afdelinger med skærmede afsnit stillede tilsynet sundhedsministeren spørgsmål om selve begrebet skærmede afsnit og de retssikkerhedsmæssige konsekvenser for de indlagte psykiatriske patienter.

Af sundhedsministerens svar fremgik bl.a., at skærmming ikke ændrer ved patienternes status og rettigheder i relation til psykiatrilovgivningen. Såfremt patienten er frivilligt indlagt og hermed er indforstået med behandlingen, ændrer behandling »med skærmming« ikke på patientens retsstilling. Såfremt patienten er tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt, er psykiatrilovens bestemmelser gældende, uanset om en del af behandlingen består i, at patienten behandles i et »skærmet« afsnit.

3.2. Antal psykiatriske sengepladser og antal offentlige boligtilbud til sindslidende

For at kunne vurdere, om der var en sammenhæng i udviklingen mellem antallet af psykiatriske sengepladser og antallet af botilbud til sindslidende, stillede tilsynet sundhedsministeren spørgsmål om, hvorledes antallet af psykiatriske sengepladser havde udviklet sig siden 1975, og tilsynet stillede spørgsmål til socialministeren om, hvorledes antallet af offentlige boligtilbud til sindslidende havde udviklet sig siden 1975.

Af sundhedsministerens svar fremgik bl.a., at i 1978 var der sammenlagt 7846 heldøgnsengepladser i psykiatrien og i 1998 4168 heldøgnsengepladser.

Af socialministerens svar fremgik bl.a., at antallet af offentlige boligtilbud til sindslidende ikke kan belyses for perioden 1975-1980 på det sociale område. I den periode var der ikke regler med særbestemmelser om personer med psykiatriske lidelser. I forbindelse med udlægningen af særforsorgen til amtskommunerne pr. januar 1980 skabtes hjemmel til, at amtskommunerne kunne oprette specialplejehjem for personer med vidtgående psykiatriske lidelser som særlige plejehjem efter bistandslovens § 112, stk. 2. Det fremgik endvidere af svaret, at antallet af boligtilbud efter bistandslovens § 112, stk. 2, steg fra 789 pladser i 1980 til 2954 i 1993.